

К. Аляшкевіч

АСАБЛІВАСЦІ ДЗЕЯСЛОЎНАГА КІРАВАННЯ Ў РУСКАЙ, БЕЛАРУСКАЙ І ІСПАНСКАЙ МОВАХ

Мэтай нашай працы з'яўляецца выяўленне асаблівасцей дзеяслоўнага кіравання ў іспанскай мове ў параўнанні з рускай і беларускай.

Падчас даследавання мы высветлілі, што шмат дзеясловаў супадаюць у сваім кіраванні ў трох мовах. Такія дзеясловы мы аднясём да *першай групы*, але вылучым у ёй некалькі падгруп:

1) дзеясловы трох моў моў супадаюць у сваім кіраванні і кіруюць прамым (*есть – есці – comer; любить – любіць, кахаць – amar, querer*), або ўскосным аб'ектам (*отречься – адрачыся, вырачыся, зрачыся – renunciar*);

2) дзеясловы трох моў кіруюць як прамым, так і ўскосным аб'ектам (*спросить – спытаць, запытаць – preguntar; вспомнить – успомніць – acordarse, recordar*);

3) тры дзеясловы супадаюць у сваім кіраванні, але іспанскі можа быць як пераходным, так і непераходным (*выполнить – выканаць, здзейсніць – cumplir; консультироваться – кансультавацца – consultar; наслаждаться – цешыцца, мець асалоду – disfrutar; смотреть – глядзець – mirar*). На выбар прамога або ўскоснага аб'екта іспанскіх дзеясловаў уплывае наяўнасць прыназоўніка (*cumplir, mirar*) або неадушаўленага аб'екта (*consultar*), семантыка дзеяслова (*disfrutar*).

Да *другой групы* аднясём дзеясловы, кіраванне якіх супадае ў іспанскай і беларускай мовах:

1) беларускі і іспанскі дзеясловы могуць кіраваць як прамым, так і ўскосным аб'ектам, калі рускі – толькі ўскосным: *даглядаць, глядзець (каго-што), глядзець (за кім-чым і каго-што) – tr. cuidar, intr. cuidar de – присматривать, приглядывать, смотреть, ухаживать (за кем-чем)*;

2) беларускі і іспанскі дзеясловы кіруюць ускосным аб'ектам, а рускі – прамым: пры кіраванні адушаўлёным аб'ектам *дзякаваць (каму?) і agradecer* кіруюць ускосным аб'ектам, а *благодарить* – прамым;

3) зваротнаму (непераходнаму) рускаму дзеяслову адпавядаюць і зваротны, і незваротны (пераходны) іспанскі і беларускі дзеясловы: *сниться – сніць, сніцца – soñar, soñarse*.

Трэцяя група характарызуецца падабенствам у кіраванні рускіх і беларускіх дзеясловаў:

1) рускі і беларускі дзеясловы кіруюць ускосным аб'ектам, а іспанскі – прамым: *помогать – дапамагаць – ayudar; угрожать – пагражаць – amenazar; мстить – помсціць – vengar; звонить (по телефону) – званіць – llamar*;

2) рускі і беларускі дзеясловы кіруюць прамым і ўскосным аб'ектам, а іспанскі – толькі ўскосным: *узнать – даведацца – enterarse*.

Да *чацвёртай групы* адносяцца шэраг дзеясловаў, у якім назіраецца падабенства ў кіраванні ў іспанскай і рускай мовах: беларускаму дзеяслову з ускосным кіраваннем адпавядаюць рускі і іспанскі дзеясловы з двума відамі кіравання. Дзеясловы *выбачаць, прабачаць, дараваць* кіруюць толькі ускосным адушаўлёным аб'ектам у давальным склоне. Адпаведны рускі дзеяслоў *прощать* валодае двума відамі кіравання. Дзеяслоў *perdonar* мае пасля сябе прамое дапаўненне (*La perdono*). Але калі з'яўляецца неадушаўлёны аб'ект, то ён становіцца прамым, а адушаўлёны пераходзіць ва ўскосны (*Le perdono eso*).